

บทคัดย่อ

ภาคินพนธ์ : ความรู้และบทบาทของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในการทำงานร่วมกับองค์การบริหาร

ส่วนตำบล : กรณีศึกษาจังหวัดสุรินทร์

โดย : นายสาริต สิงห์ชัย

ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)

วิชาเอก : การวิเคราะห์และวางแผนทางสังคม

ปีการศึกษา : 2544

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความรู้ บทบาท และปัญหา อุปสรรคของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในการทำงานร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลใช้แบบสอบถาม โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา จำนวน 198 คน เป็นหัวหน้าสถานีอนามัย และนักวิชาการสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ และสถานีอนามัย นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เชิงสถิติ ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีอายุอยู่ในวัยทำงาน โดยมีจำนวนเพศหญิงกับเพศชายพอ ๆ กัน จบการศึกษาระดับปริญญาตรีเกินกว่าครึ่ง ส่วนมากมีอายุราชการตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป โดยกลุ่มตัวอย่างเกือบครึ่งได้รับการอบรมด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด

ด้านปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน พบว่าเจ้าหน้าที่สาธารณสุขเกินกว่าครึ่ง มีปัจจัยที่เอื้อในการทำงานร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลสูง

ด้านความรู้ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข เจ้าหน้าที่สาธารณสุขเกือบทั้งหมดมีความรู้ในการทำงานร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลสูง(ร้อยละ 93.9)

ด้านบทบาทของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในการทำงานร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล เจ้าหน้าที่สาธารณสุขเกินกว่าครึ่งมีบทบาทในระดับปานกลาง รองลงมาคือมีบทบาทสูง และคงมีเพียงร้อยละ 14.2 ที่มีบทบาทในการทำงานร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลต่ำ ในภาพรวมบทบาทของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในการทำงานร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยที่ระดับ 2.62

บทคัดย่อ

ภาคินพนธ์ : ความรู้และบทบาทของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในการทำงานร่วมกับองค์การบริหาร

ส่วนตำบล : กรณีศึกษาจังหวัดสุรินทร์

โดย : นายสาธิต สิงห์ชัย

ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)

วิชาเอก : การวิเคราะห์และวางแผนทางสังคม

ปีการศึกษา : 2544

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความรู้ บทบาท และปัญหา อุปสรรคของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในการทำงานร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลใช้แบบสอบถาม โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา จำนวน 198 คน เป็นหัวหน้าสถานีอนามัย และนักวิชาการสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ และสถานีอนามัย นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เชิงสถิติ ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีอายุอยู่ในวัยทำงาน โดยมีจำนวนเพศหญิงกับเพศชายพอ ๆ กัน จบการศึกษาระดับปริญญาตรีเกินกว่าครึ่ง ส่วนมากมีอายุราชการตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป โดยกลุ่มตัวอย่างเกือบครึ่งได้รับการอบรมด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด

ด้านปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน พบว่าเจ้าหน้าที่สาธารณสุขเกินกว่าครึ่ง มีปัจจัยที่เอื้อในการทำงานร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลสูง

ด้านความรู้ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข เจ้าหน้าที่สาธารณสุขเกือบทั้งหมดมีความรู้ในการทำงานร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลสูง(ร้อยละ 93.9)

ด้านบทบาทของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในการทำงานร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล เจ้าหน้าที่สาธารณสุขเกินกว่าครึ่งมีบทบาทในระดับปานกลาง รองลงมาคือมีบทบาทสูง และคงมีเพียงร้อยละ 14.2 ที่มีบทบาทในการทำงานร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลต่ำ ในภาพรวมบทบาทของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในการทำงานร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยที่ระดับ 2.62

สมมติฐานในการศึกษาตัวแปรที่ได้ผลเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ มีดังนี้คือ อายุ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน และความรู้ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข จะมีผลต่อบทบาทในการทำงานร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตัวแปรที่ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้มีดังนี้คือ เพศ การศึกษา อายุราชการ ตำแหน่ง และการอบรมด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ไม่มีผลต่อบทบาทในการทำงานร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล

ปัญหา อุปสรรคในการทำงานร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล ที่ได้จากการศึกษามีดังนี้ คือ การขาดการประสานงานระหว่างสถานีนามัยกับองค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลส่วนมากจะเน้นการพัฒนาในเรื่องของโครงสร้างพื้นฐานมากกว่างานด้านสาธารณสุข สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลยังไม่รับรู้บทบาทหน้าที่ของตนเอง และบุคลากรด้านสาธารณสุขมีน้อย

ข้อเสนอแนะสำคัญที่ได้จากการศึกษา สถานีนามัยควรจัดให้มีการอบรมให้ความรู้แก่สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในเรื่องต่าง ๆ ด้านสาธารณสุขอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ สถานีนามัยควรเข้าไปประสานงานในการทำงานร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลให้มากกว่านี้ ควรให้มีการอบรมความรู้แก่เจ้าหน้าที่สาธารณสุข และประชาชนตามพระราชบัญญัติด้านสาธารณสุข และสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ เป็นต้น

This research aims at studying health officials' knowledge, roles and their problems in working with the Tambon Administration Organization (TAO). The major instrument for data collection is questionnaire distributed to 198 samples working as health center chiefs and health technical officials in the district health offices and health centers. Data received were later analysed statistically.

Important findings are briefly presented below :

More than one-half of the health officials studied reported of having high facilities for working with TAO.

More than 93 percent of the samples possess enough knowledge in working with TAO.

In working roles with TAO, more than one-half of the samples reported of having moderate role, followed by high and low role playing respectively. As a whole, the average role of health officials is moderate ($\bar{x} = 2.62$).

In hypotheses testing, it was found that age, working facilities and knowledge of the health officials relate significantly to level of work performance with the TAO.

Problems and obstacles in working with the TAO are lack of coordination between TAO and the health center ; many TAOs emphasize on

structural development more than the public health work; members of TAO conceive of their roles wrongly and inadequate health officials available.

Recommendations emerged from this study, among others, are the health center should train TAO's members about public health issues regularly, and better co-operation between the two organizations.